I

Hij stapte uit en keek naar boven, en het eerste wat hij zag, nu pas, was de reeks houten trappen die steil langs de helling naar het huis omhoogvoerden. Het waren er vier. Die hindernis zou hij de komende week elke dag moeten nemen, een schijnbaar loodrechte klim langs keien en bomen waarvan de takken nu heen en weer zwiepten in de harde Patagonische wind. Hij zoog zijn adem naar binnen. In het nut van grote inspanning had hij nooit geloofd. Mensen dachten vaak dat hij een hardloper was, of een wielrenner die honderden kilometers op zijn racefiets wegtrapte, maar in werkelijkheid was hij lichamelijk zo goed als passief. Zijn magere lijf en zijn pezige armen en benen betekenden niet per se dat hij gezond was, zei zijn vrouw vaak tegen hem, maar daar wilde hij nooit iets van weten, al waakte hij ervoor dat te zeggen.

Hij keek omhoog en zuchtte nog eens. De tegenzin die hij ervoer bij het zien van de trappen berustte dit keer niet op onwil: hij voelde zich onmachtig.

'Ga jij maar vast, ik neem de koffers wel,' zei Felice, terwijl ze naast hem kwam staan. Ze kon het

gemakkelijk aan, had ze hem bij elke overnachting onderweg naar Ushuaia bezworen, maar steeds als hij haar met hun bagage zag zeulen – lachend, alsof het haar geen inspanning kostte – voelde hij zich onmannelijk, oud.

Traag beklom hij de eerste treden, zich bij elke stap bewust van zijn adem. Sinds kort telde hij elke traptree, en dat tellen was als vanzelf begonnen. Achter hem klonk het gebonk van de koffer tegen de trap, en van boven, na de dertiende trede, het geroffel van voeten die naar beneden snelden. Hij keek in het lachende gezicht van een man die de verhuurder moest zijn.

'Bienvenido. Soy Eliseo.'

'Daniël,' zei hij en hij zocht naar een paar Spaanse zinnen, maar er viel hem niets in. 'De Holanda,' zei hij snel en hij deed een stap opzij om de man door te laten.

'Hij heeft het huis zelf ontworpen,' had ze vorige week gezegd toen ze online de foto's van het chalet hadden bekeken. Het grote raam had het huis van houten balken, grove keien en glas iets onevenwichtigs gegeven, vond hij, maar dat had ze bestreden.

Eliseo nam de zware koffer van Felice met een zwierig gebaar over. Zij lachte naar hem, liep achter hem aan de trap op en gaf de koffer van onderen een steuntje.

In de woonkamer gaf een skelet van ruwhouten balken houvast aan witgekalkte muren. Rond een kolossale open haard stonden twee banken met over-

trekken in felgekleurde patronen en naast een van de banken was er dat enorme raam. Hij liep ernaartoe, wierp een blik naar buiten – en het onverwachte uitzicht benam hem de adem: het Beaglekanaal, de brede zeestraat, strekte zich onder hem uit, het water bewegingloos en van hetzelfde stemmige loodgrijs als de bewolkte hemel erboven. Hij zag de hoog oprijzende stuurhutten van vrachtschepen in de haven, hun witte contouren een scherp contrast met de lucht en het water, de achterstevens verborgen achter de zinken daken van een paar huizen op de lagere hellingen voor hem. Een roestig schip had zich zojuist losgemaakt van zijn kade en voer met containers beladen de zeestraat op die de Atlantische Oceaan met de Stille verbindt. Heel langzaam – zoals al zijn reacties van nature traag waren – kroop een gevoel van opwinding in hem omhoog, en om het genot uit te stellen, om straks in alle rust en eindeloos lang van al die schoonheid te kunnen genieten, keerde hij zich van het raam af en richtte hij zijn aandacht op Eliseo, die onafgebroken aan het woord was geweest over zijn bouwactiviteiten. Onvermoeibare praters konden bij hem nooit op welwillendheid rekenen, eerder riepen ze razernij in hem op. De man wist dat ze die zware rit vanuit Rio Grande net achter de rug hadden! Hij besloot hem niet langer aan te kijken in de hoop zijn verhaal zo te bekorten, maar zij werkte niet mee en stelde nog een paar vragen. Gealarmeerd door het geluid van boomtakken die tegen het zinken dak sloegen, vroeg hij zich af of hij daarbij wel zou kunnen slapen.

De verhuurder vertrok met de belofte dat hij elke ochtend warm brood zou brengen. Als ze hem nodig hadden, konden ze hem vinden in zijn chalet, boven dat van hen.

'Rust in de tent,' zei hij tevreden, toen de deur achter de man dichtsloeg.

'Je had wel wat wellevender mogen zijn,' zei Felice. Hij trok haar mee naar het raam en zei op verzoenende toon: 'Moet je zien.'

'Ja, mooi,' zei ze onwillig.

Zijn blik gleed over de eilandjes in de zeestraat, hechtte zich toen aan de besneeuwde toppen van de bergen daarachter. Daar weer achter lag Antarctica. Dat ze hier vijf dagen moesten wachten op een vliegtuig naar Buenos Aires had als onheil boven hun vierdaagse tocht van El Calafate naar Ushuaia gehangen, maar nu voelde hij opluchting – en een vaag gevoel van bestemming. Vanaf deze bank zou hij de komende dagen kunnen kijken naar het eind van de wereld.

'Goed,' zei hij met een zucht, 'wat moet er gebeuren?'

Zoveel als ze op elkaar leken, zo verschillend waren ze ook. Zij kon zich pas overgeven aan een nieuwe omgeving als er een plan was gemaakt voor de volgende dagen.

'Laten we zoveel mogelijk eten inslaan. Er zijn hier weinig goede restaurants en ze zijn duur.'

Hij antwoordde niet.

'We kunnen naar het museum over de geschiedenis van Vuurland,' ging ze verder, 'en naar de haven.'

Ze had ook een *estancia* op haar lijstje staan, die in de negentiende eeuw door een anglicaanse missionaris gesticht was. 'Hij kwam daar de indianen onderwijs geven en heeft een woordenboek samengesteld van hun taal, het Yagans. Er is nu nog één persoon die Yagans spreekt.'

'Volgens Darwin waren de Yaganen het meest afstotelijke volk dat hij ooit had gezien, klein, met een vieze huid en vet haar,' zei hij.

'Darwin was een racist,' zei zij misprijzend.

Over het Beaglekanaal woei een keiharde poolwind door de straten die vanaf de haven steil omhoog het centrum in liepen. Ze besloten de afdaling tot een volgende keer te bewaren en hielden zo veel mogelijk de dwarsstraten aan, maar vonden ook daar weinig bescherming. Tussen de huizenrijen waren open terreinen die als tochtgaten werkten, en bij het oversteken van de straten blies de gierende wind hen bijna omver.

In de supermarkt lagen bitter weinig groenten en fruit en het vlees was diepgevroren. Verschanst in hun winterjacks liepen ze door het bovenste deel van het stadje, op zoek naar een café waarin het warm zou zijn, maar ze vonden er geen.

'Ik wist niet dat Ushuaia zo arm was, moet je die gaten zien.' Ze wees op het wegdek.

Zijn vrouw had het hier niet naar haar zin.

'Om mensen te lokken is de belasting hier lager, dus dan krijg je dat,' zei hij, maar van de wandeling

was ook hij mistroostig geworden. En toch: als hij de moed had om zijn hoofd de wind in te draaien en hij in de verte de boten zag liggen – al half op weg naar dat gebied vol mysterie – voelde hij een betovering die hij niet eerder gekend had.

'Laten we morgen maar zien of het hier echt zo vreselijk is,' zei hij, 'nu ben ik bekaf.'

Hij was die trappen vergeten.

'Ga jij maar vast, ik kom zo wel.' Hij duwde haar de huissleutel in handen.

Ze keek hem onderzoekend aan. 'We gaan samen,' zei ze beslist.

Om haar niet te verontrusten moest hij de pauzes tijdens de beklimming zo kort mogelijk houden. Na de eerste trap hoorde hij achter zich: 'En dat is één.' Ze probeerde hem moed in te spreken, en het kinderlijke van dat zinnetje vertederde hem. 'En dat is anderhalf,' zei hij gemaakt vrolijk, om te verdoezelen dat hij halverwege de volgende trap al moest stoppen.

'Gaat het wel?' vroeg ze meteen.

Hij had in al die jaren dat ze samen waren zelden iets voor haar kunnen verbergen en dat had hem tot zijn verwondering nooit benauwd. Terwijl hij anderen van nature graag op afstand hield, mocht zij zo dichtbij komen als ze maar wilde. Ze hadden met elkaars angsten meebewogen, ook met de ogenschijnlijk futiele – zij voor bliksem en knallen, hij om te laat te komen of het vliegtuig te missen –, en dat had soms tot irritaties geleid, maar ze hadden er

achteraf om kunnen lachen, en hij had haar erom lief. Maar over de vlagen van angst die hem sinds een week onverhoeds overspoelden kon hij niet praten: die benoemen zou een vloedgolf veroorzaken waarin hij ten onder zou gaan. En haar angst moest net zo existentieel zijn als de zijne, maar die behoorde tot een ander domein.

Die avond keek hij naar het oplaaiende vuur in de haard en hoorde de wind om het huis razen. Het moest de pampero zijn, die van oktober tot januari vanuit Antarctica waait. De zon ging laat onder, zodat hij de witte koppen op het Beaglekanaal nog kon zien.

Op een plank naast de haard had hij het boekje *Nachtvlucht* van Antoine de Saint-Exupéry aangetroffen, over de worsteling van een postvlieger die boven Argentinië in zwaar weer terechtkomt en van de radar verdwijnt. Hij had het net opengeslagen toen hij schrok van een paar krachtige stoten van een scheepshoorn. Hij keek op en zag hoe een klein cruiseschip de haven verliet, een breed spoor van witschuimend kielwater achter zich trekkend. Terwijl hij de boot in zijn trage vaart volgde, verbeeldde hij zich dat hij een van de opvarenden was, op weg naar de Zuidpool. Als die ellendige Straat Drake er niet was geweest – in de afgelopen vier eeuwen waren hier meer dan duizend schepen vergaan – had hij die reis graag gemaakt. Ooit was hij zeeziek geweest en had hij zich geen miserabeler staat kunnen voorstellen. Nu, hoog bo-

ven de woelige zeestraat, leek die kwaal te verkiezen boven wat hij deze dagen ervoer.

Maar zelfs als hij de Straat zou hebben getrotseerd, wist hij, zou hij het echte Antarctica niet hebben gevonden. De duisternis die er eindeloos voortduurt, het groen vlammende poollicht, het sterrenspektakel in een grenzeloos blikveld: dát Antarctica was het domein van de onverschrokken researchers die er de winter beleefden.

Er ging een huivering door hem heen – het haardvuur had te weinig aandacht gekregen.

2

'Je moet echt eens een check-up laten doen,' had ze een paar maanden geleden gezegd.

'Ik vind dat je naar de dokter moet als je je slecht voelt, niet voor alle zekerheid,' had hij geantwoord.

Hij was toch maar gegaan.

'Ik hoor een hartruis, dus ik ga u naar een cardioloog doorverwijzen,' had de huisarts gezegd.

Een hartruis – hoe erg kon dat zijn? Bomen en beken ruisten, het woord klonk eerder vriendelijk dan dreigend.

De cardioloog had gevraagd of hij klachten had.

'Ik heb nergens last van, ik loop en fiets volop.' Het had pedant, zelfs uitdagend geklonken, en met dat 'volop' had hij ook overdreven.

'Uw aortaklep is verkalkt, u heeft op termijn een kunstklep nodig. Dat kan over een jaar zijn, maar het kan ook nog wat jaartjes duren.'

'Kunnen we het niet meteen aanpakken,' had hij gevraagd, alsof hij een aandeel in de operatie zou hebben – maar het protocol schreef volgens de arts anders voor.

'U moet eerst klachten krijgen, zoals kortademigheid of ernstige vermoeidheid. Flauwvallen behoort ook tot de mogelijkheden. Zo'n operatie is behoorlijk ingrijpend, daarom wachten we graag tot u er echt aan toe bent. En er verschijnen ook steeds betere kleppen.'

Dat hij binnenkort naar Argentinië en Chili zou gaan, was voor de arts geen reden geweest om er anders over te denken.

Verdoofd was hij de spreekkamer uit gelopen, en eenmaal thuis was hij de kluts kwijt geweest en had hij maar enkele van haar vele vragen kunnen beantwoorden.

Zoals altijd als het moeilijk werd, had hij zijn afweermechanismen in stelling gebracht.

Als hij pas over een halfjaar hoefde terug te komen, was er nu weinig aan de hand, had hij eerst op zichzelf geoefend – en toen op zijn vrouw. Ze konden best tien weken naar Argentinië gaan.

'Maar Torres del Paine ligt in Chili en ver weg van alles. Als je niet goed wordt, is er geen arts in de buurt,' riep ze uit.

'Waarom zou ik niet goed worden? Ze willen me nu niet opereren, zo goed ben ik blijkbaar. Trouwens, de grens met Argentinië is daar niet ver vandaan.'

Het had manhaftig maar onlogisch geklonken. Hij was ook iets vergeten, iets wat hij na het gesprek met zijn arts zó goed had weggestopt dat hij er nu niet meer bij kon.